

o b ě m a n i ž š í m i s o u d y v y h o v ě n o .

N e j v y š š í s o u d o d m í t l d o v o l á n í ž a l o v a n ě h o .

D ů v o d y :

Žalobkyně uplatňuje žalobou, jak výslovně uvádí, proti žalovanému, svému bývalému manželi, zákonný nárok na opatření slušné výživy poskytováním vyživovacích příspěvků (§ 1266 obč. zák.). Spor byl veden o výživu ze zákona a jest podle čís. 4 § 224 c. ř. s. (v doslovu zákona ze dne 19. ledna 1928, čís. 23 sb. z. a n.) věci prázdninovou. Podle § 225 druhý odstavec c. ř. s. neměly soudní prázdniny vliv na počátek a na uplynutí lhůt k dovolání. Rozsudek odvolacího soudu byl právnímu zástupci dovolatelovu doručen dne 23. července 1931. Dovolání podané teprve dne 11. září 1931 je tudíž opozdžené.

Čís. 11124.

K žalobě podle § 258 ex. ř., domáhající se kromě zjištění přednostního pořadí žalobcova zástavního práva i toho, by žalovaný byl uznán povinným, svoliti k vydání dražebního výtěžku, pokud přesahuje přednostní pohledávky, jest žalovaný vymáhající věřitel pasivně oprávněn jen do účtované výše jeho pohledávky. Vyšel-li však právoplatným rozvrhovým usnesením se svou pohledávkou na prázdno, není vůbec pasivně oprávněn k žalobě.

(Rozh. ze dne 30. října 1931, Rv II 559/30.)

Žalobce domáhal se na jednom z vymáhajících věřitelů, jenž vedl exekuci na svršky k vydobytí pohledávky 206 Kč, by bylo zjištěno, že žalobci přísluší ku předmětům, uvedeným v zájemním protokole, zástavní právo, pokud se týče zástavní právo předcházející zástavnímu právu žalovaného, a že žalovaný jest povinen svoliti na vydání útržku 9.383 Kč překročujícího přednostní právo. Žalovaný vymáhající věřitel vyšel v rozvrhovém usnesení na prázdno. O b a n i ž š í s o u d y žalobu zamítly, o d v o l a c í s o u d z t ě c h t o d ů v o d ů : Odvolací soud sdílí stanovisko žalované firmy již v prvé stolici zaujaté a v odvolacím sdělení opětne uplatňované, že za daných okolností žalovaná firma pasivně k žalobě vůbec není oprávněna. Žalobce a první soud stojí na stanovisku, že žaloba podle § 258 ex. ř., dokud výtěžek za zabavené věci ještě není vydán, musí, pokud se týče může býti podána proti všem původním vymáhajícím věřitelům. Odvolací soud jest však jiného názoru. Byl-li rozvrh výtěžku za zabavené věci již proveden a zjistil-li exekuční soud právoplatně, že výtěžek přísluší jen určitým věřitelům, přicházejí jako žalovaní podle § 258 ex. ř. v úvahu jen tito věřitelé. Zástavní právo jest věcné právo, jež jest věřiteli propůjčeno, by z věci dosáhl uspokojení (§ 447 obč. zák.). Rozhodl-li exekuční soud, že ze zástavy dosahují uspokojení jen určití věřitelé, jest tím zástavní právo

ohledně těchto věcí vyčerpáno a dřívější zástavní právo věřitelů, kteří vyšli na prázdno, stalo se bezpředmětným, poněvadž jest zjištěno, že ze zástavy nemohou docílití uspokojení. Nárok ze zástavního práva těchto věřitelů jest tím podle zákonných předpisů již realizován a věřitel, který nebyl kryt, není již s to, by vydání výtěžku ostatním věřitelům zabránil, i kdyby se ukázalo, že právoplatné rozvrhové usnesení snad neodpovídá zásadám exekučního řádu o rozdělení výtěžku. Již z toho jest zřejmé, že věřitel, jemuž z výtěžku nic nepřipadlo, nemá již zástavní právo k výtěžku; jinak by přece při rozvrhovém usnesení právně mylném i nadále mohl uplatňovati proti ostatním věřitelům své zástavní právo. Ani to, že zástavní právo věřitele, který z výtěžku vyšel na prázdno, takřka zase obživne, když se ostatní zástavní věřitelé, kteří měli býti uspokojeni, po případě po pravomoci usnesení, ale před vydáním výtěžku vzdají uspokojovacího nároku z výtěžku, na tom nic nemění, poněvadž tuto změnu situace lze připsati volnému rozhodnutí třetí osoby; bez tohoto dobrovolného prohlášení třetí osoby o vzdání se nemá věřitel, který vyšel na prázdno, k výtěžku disposiční právo. V souzeném případě jest zjištěno, že žalovaná firma podle rozvrhového usnesení ze dne 21. listopadu 1929 na svou pohledávku vůbec nic neobdrží a že se toto usnesení již dne 4. prosince 1929 stalo právoplatným. I když žaloba byla již dne 27. listopadu 1929 podána, byl přece stav věci pro žalovanou firmu již ode dne 21. listopadu 1929 tak jasný, že na uplatňovaném nároku žalobce nemohla míti prážádný zájem a že nemohla s tím počítati, že by mohla jako bývalá věřitelka povinného žalobcem býti pronásledována sporem. Dne 4. prosince 1929 se stalo usnesení právoplatným, což žalobci již při prvním ústním jednání ze dne 9. prosince 1929 bylo známo a, ježto žalobní nárok musí býti po právu v době vynesení rozsudku, nemohl první soud žalovanou firmu dne 17. prosince 1929 přidržeti k tomu, by zástavní právo žalobcovo uznala a souhlasila s vydáním dražebního výtěžku, pročez zamítavý rozsudek již z toho důvodu jest opodstatněn. Žalobce ovšem míní, že odpůrce ještě mohl býti žalován proto, že další dva spory proti ostatním věřitelům, kteří z dražebního výtěžku částečně měli býti uspokojeni, dne 17. prosince 1929 ještě byly v proudu, teprv později byly ukončeny a poněvadž prý, kdyby těmto žalobám bylo vyhověno, žalovaná firma přece by byla přicházela v úvahu jako oprávněná a poněvadž prý žalobce nemůže býti nucen k tomu, by podle stavu věci po případě postupně zahájil několik sporů k uplatňování svého práva. Avšak ani tato námitka neobstojí. Předně není odvolací soud toho názoru, že při úspěchu v ostatních sporech žalovaná firma, po případě ostatní další vymáhající věřitelé, kteří vyšli na prázdno, opět by byli oprávněni k disponování s výtěžkem, ani věřitelé Dr. Oskar H. a firma L. v době, když proti nim byly podány žaloby, výlučně byli oprávněni k dispozici co do výtěžku, toto oprávnění jim bylo zachováno i pro dobu rozsudku, jímž po případě mohli býti odsouzeni, by dbali žalobního nároku a mohl by proto i v tomto případě výtěžek bez souhlasu žalované firmy býti vydán. Na další možnosti však při vynesení rozsudku nelze vzíti zřetele, ježto se

rozhodnutí řídí stavem věci v době jeho vydání. Byla-li tenkrát žalovaná firma z okruhu oprávněných ohledně dražebního výtěžku vyloučena, nemohla býti žalována. Avšak ani obava žalobce, že by dodatečně dražební výtěžek mohl býti vydán bez něho, kdyby se skutečně později podklad pro jeho rozdělení změnil, není opodstatněna. Kdyby skutečně tím, že se první dva vymáhající věřitelé vzdají zástavního práva k dražebnímu výtěžku, nastala nutnost opětného jeho rozdělení u exekučního soudu, nastala by také samozřejmá povinnost exekučního soudu, by o tom slyšel i žalobce, ježto jest známo, že si jako zástavní věřitel činí nároky podle § 258 ex. ř., tak jako exekuční soud zajisté i o prvním rozdělení výtěžku by ho byl uvědomil, kdyby již tenkrát u exekučního soudu svůj nárok byl ohlásil. Tím by byla zajisté dána příležitost, by slyšel stanovisko všech ostatních účastníků, a tím by byl poskytnut také podklad pro současné zakročení proti všem ostatním odpůrcům. Na eventuelní námitku, že vyrozumění žalobce při opětném rozdělení výtěžku zákonem není předepsáno, jest zdůrazniti, že případ opětného rozdělení výtěžku podle líčených okolností v exekučním řádě vůbec není řešen a třeba proto použití všeobecných zásad, podle nichž jest napřed slyšeti oprávněné, než se vydá obnos složený u soudu.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Jest přisvědčiti odvolacímu soudu, že z a d a n ý c h o k o l n o s t í žalovaná firma není pasivně oprávněna k žalobě. Odvolací soud nezjistil z exekučních spisů, kolik činí celá pohledávka žalované firmy i s příslušenstvím, po případě v jaké výši žalovaná firma účtovala svou pohledávku s příslušenstvím při rozvrhovém roku. Více, než účtovala, nemůže jí býti v rozvrhovém řízení přisouzeno za žádných podmínek (§§ 210, 212, 214 a 286 ex. ř.). Pohledávka žalované firmy na jistinu činí jen 206 Kč a lze souditi, že pohledávka i se zadrženým úrokem do dne dražby, s útratami sporu a s exekučními útratami nedosahuje výše 9.383 Kč. Na rozdíl mezi částkou 9.383 Kč a účtovanou výší pohledávky nemá žalovaná strana nikdy, i kdyby její pohledávka v účtované částce došla při rozvrhu úhrady, nároku a vůbec na něm právního zájmu, a proto nemůže proti ní nikým býti vznesena žaloba, by ohledně tohoto rozdílu činila nějaké prohlášení. V souzeném případě však vyšla žalovaná firma právoplatným rozvrhovým usnesením úplně na prázdno. Tím, jak odvolací soud případně dovozuje, stalo se její zástavní právo při své realizaci bezpředmětným a exekuční soud nepotřebuje souhlasu žalované strany k tomu, by částku 9.383 Kč po rozumu rozvrhového usnesení vydal zástavním věřitelům, jimž byla tato částka přikázána, po případě tomu, kdo podle § 258 ex. ř. uplatní proti nim s úspěchem právo na přednostní uspokojení své pohledávky z rozvrhové podstaty. Není tedy ani tu třeba svolení žalované firmy k vydání částky na soudě složené, a nemůže proto býti žalobci po hmotněprávní stránce přiznáno oprávnění, by se domáhal proti žalované firmě zjištění svého přednost-

ního zástavního práva a by na ní žádal, by svolila k vydání částky 9.383 Kč s fruktifikáty, které byly a budou docíleny uložením této částky na úrok. Nemohlo býti proto již z těchto důvodů žalobě vyhověno. Dovolatel uvádí, že prý jest možno, že pohledávky věřitelů Dr. H-a a firmy L. budou jinak uspokojeny a že tito věřitelé dodatečně ani nebudou činiti nárok na vydání částek jim z rozvrhové podstaty příkázaných. Vzhledem k § 406 c. ř. s. nelze však přihlížeti k těmto okolnostem právě tak jako s druhé strany k tomu, že snad kdysi dlužník zaplatí svůj dluh žalobkyni z jinakých svých prostředků. Co se má státi, kdyby došlo k uvolnění částek těmto věřitelům právoplatně příkázaných, vyložil výstižně odvolací soud, na jehož důvody se odkazuje.

Čís. 11125.

Úmluvu, podle níž si měl věřitel docházeti pro splátky v den dospělosti, jest vykládati tak, že dlužník má míti po celý den dospělosti splátku po ruce tak, by mohla býti věřiteli, jakmile se dostaví, ihned vyplacena, to i pro případ, kdyby dlužník byl jinak zaneprázdněn a nemohl býti přítomen.

(Rozh. ze dne 30. října 1931, Rv II 669/31.)

Žalobce ujednal se žalovaným, že dlužných 49.000 Kč jest splatno v měsíčních splátkách po 1.000 Kč vždy 1. každého měsíce pod ztrátou lhůt, že si žalobce bude pro jednotlivé splátky choditi a že splátka připadající na 1. červen 1930 bude splatná až 2. června 1930, poněvadž 1. června byla neděle. Žalobce přišel dne 2. června k žalovanému dopoledne do kanceláře pro tuto splátku, nezastihl ho však doma, odešel bez peněz a žalovaný na to dne 3. června 1930 žalobci splátku 1.000 Kč zaslal poštou. Žalovaný vystavil žalobci krycí směnku in bianco pro případ nedodržení splátek. Směnečný platební příkaz na zaplacení dlužného peníze ponechal procesní soud své stolice v platnosti co do 41.000 Kč. Odvolací soud směnečný platební příkaz zrušil. Důvody: První soud dospěl k právnímu závěru, že již proto, že si žalobce marně pro peníze přišel a žalovaný nezařídil, by byla splátka žalobci zapravena, kdyby přišel v jeho nepřítomnosti, nastala ztráta lhůt a že tím proto nastal případ, kdy žalobce byl oprávněn krycí směnku vyplniti. Než odvolací soud tento právní názor nesdílí. I podle úmluvy stran i podle zákona (§ 903 obč. zák. a čl. 329 obch. zák.) byl v souzeném případě platebním dnem 2. červen 1930, poněvadž 1. června byla neděle. Podle § 903 obč. zák. nastávají právní následky nesplnění závazku nebo zameškání — zde splatnost celé pohledávky — teprve uplynutím posledního dne lhůty. Že něco jiného bylo umluveno, strany netvrdí a není podkladu pro názor, že splatnost byla podle vůle stran omezena na ten okamžik dne 2. června, kdy si žalobce přijde pro peníze. Žalobce ani netvrdí, že úmluvu bylo takto vykládati. Úmluva měla podle své povahy jen ten význam, že se dluh, který jako dluh pe-